

I. Historisk Oversigt.

Allerede omkring 1895 havde Foreningen af jyske Landboforeninger drøftet Spørgsmaalet om Indførelse af særlige Voldgiftsretter for Tvistigheder, der opstod af Hestehandel, uden at Drøftelsen dog medførte noget praktisk Resultat.

10 Aar senere — paa Foreningen af jyske Landboforeningers Delegeretmøde den 26.—27. September 1905 — fremdroges Spørgsmaalet imidlertid paa ny, og nu ikke alene med Hensyn til Hestehandel, af Proprietær *Okholm*, Bøllinglunde, der indledede en Diskussion om, hvorvidt Landboforeningerne maatte kunne gøre noget for at fremme reel Handel og for at undgaa Processer i Handelen med Avlsdyr. Diskussionen resulterede i Nedsættelse af et Udvalg, der bl. a. skulde udarbejde Forslag til en Ordning af en Voldgiftsret (Beretningen om Foreningen af jyske Landboforeningers Delegeretmøde i Aarhus den 26.—27. September 1905, Side 158—159).

Samme Aar, den 24. November, vedtog De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stift paa Foreningernes Delegeretmøde — efter et Foredrag af Dyr læge *Jul. Petersen*, Middelfart — en Resolution, hvori det henstilles til Justitsministeriet gennem Lovgivningsmagten at søge iværksat en Ordning, hvorefter der rundt i Landet, f. Eks. i hvert Amt eller Herred, ansættes autoriserede Voldgiftskommissioner til Afgørelse af Tvistigheder vedrørende Handel med Husdyr.

Justitsministeriet udarbejdede herefter et Forslag til Lov om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr, der blev fremsat i Folketinget den 14. Februar 1906. Efter dette Forslag skulde Tvistigheder angaaende Køb eller Bytte af levende Kvæg, Heste, Svin og Faar eller saadanne Husdyrs levende Afkom kunne afgøres ved Voldgift, hvis Parterne før, under eller efter Handelens Indgaaelse havde vedtaget det; til Afgørelse af Tvistighederne skulde der i hver Retskreds af de kommunale Myndigheder være udpeget fra 5 til 7 Mænd; af disse skulde Parterne i den enkelte Voldgiftssag udvælge hver een, og disse skulde eventuelt kunne vælge en tredje Voldgiftsmand som Opmand. Afgørelserne skulde være endelige og eksigible. Lovforslagets Behandling paa Rigsdagen blev ikke tilendebragt i Samlingen 1905—06, hvorfor det blev genfremsat i den følgende Samling, hvor det blev vedtaget; det blev derefter ophøjet til *Lov (Nr. 84) den 19. April 1907.*

Under Rigsdagsbehandlingen var Forslaget undergaaet forskellige betydningsfulde Ændringer; saaledes blev navnlig Forslagets Bestemmelse om, at Voldgiftsbehandling kun skulde være anvendelig, saafremt Parterne før, under eller efter Handelens Indgaaelse havde vedtaget saadan Behandling, ændret derhen, at Voldgiftsbehandlingen skulde være obligatorisk, hvis ikke Parterne ved Handelens Indgaaelse havde taget Forbehold om eventuelle Tvistigheders Afgørelse ad almindelig Retsvej; endvidere blev det overladt Øvrigheden at udvælge Voldgiftsmændene i den enkelte Sag, og der blev indføjet nærmere Forskrifter om Sagsbehandlingen. Endelig blev Lovens Gyldighed begrænset til 5 Aar, medens Forslaget ikke havde indeholdt nogen Bestemmelse om Tidsbegrænsning.

Loven af 19. April 1907 blev afløst af *Lov Nr. 134 af 8. Juni 1912*, der indførte en begrænset Adgang til at paaanke Voldgiftskendelser, idet saadanne med Overøvrighedens Tilladelse under særlige Omstændigheder skulde kunne indbringes for en saakaldt „staaende